

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeridem, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutam ad cat. oilearum partiu. proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:

1 évre 12 kor., 2 évre 6 kor., 4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**

Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdeknél.

A pünkösdi Lélek.

Ma van a világ keresztelő napja; meg keresztelte az Úr Jézus tűzzel és lélekkel. Ma gyuladt ki a pünkösdi tűz, mely egy világit nekünk világtörténeti küzdelmünkben s a végtelen haladás távlatáiban, mint ahogy a zsidóknak világitott a pusztá éjében s rémei közt a tűzszlop. Ez a tűz világit, melegít és gyújt; nem perzsel, nem fonyaszt semmit; teremtő s élesztő ereje kifogyhatlan: egyház s társadalom, apostolok, vértanúk, katonák, királyi trónok, erkölcsök, kulturák imboldognak e pünkösdi tüzláng körül, szóval élet árad belőle a földre.

Igen, mint az élet lelke jött le a pünkösdi Lélek s életet adott a világnak. Életet adott lelkünkbe, meleg életet; nem szavakat s hangzatos igéket, nem nagy mondásokat s fényes elméleteket, hanem hitet, tisztaságot, megnyugvást; teremtett bennünk derült, kedves, belső világot.

Életet öntött reményeinkbe, tavaszi, bizó hangulatot, melynek következtében az ember szívesen él, mert erősen remél. Él a jelennek, de telítve a jobb, boldogító jövő reményével. Él és küzd, mert reméli, hogy boldogul; hiszi, hogy nem örli meg

halhatatlan reménységének pálmáját a korhadás s az enyészet szűja.

Életet öntött a küzködő rétegekbe, melyeket az élet küzdelmeiben az-elseny vedés vagy az elkekeredés veszedelme fenyeget s a kölesösök egymást megértés s a szerető közeledés révén bizalmat ébreszt bennünk, hogy a kiknek sok a pénze, nem lesz kemény majd a szíve s megpuhul majd s vajaz is lesz sok milliónak most kemény kenyere.

Életet, lelket vert társadalmunkba, kivált abba a kegyetlen, szívtelen, klaszszikus világba, mely ellentétjeivel ijesztett s amennyiben el nem változott, ijeszt most is. Mely mint bősziált ár neki vágott az örvénynek, hogy miután fényben, pompában, szivtelenségben s gögben kihívta a szenvedők harajját, -- miután játszott a tigrissel s vérig boszantotta a szenvedély elfojtott dühét, -- s miután jobban s gondosabban ápolta saját rózsás kocmeit, mint mások elfajult, deláhalhatatlan lelkeit, végre is legazdalkodott s várja utatkozva s blazirtan az Istenítéletet.

S ugyan mi e Lélek teremtő erejének titka, mi ez elváltozásoknak utja? Mi a Lélek fegyvere a világ meghódításában?

Az ő ereje s fegyvere az, a mi minden

bajainknak ezerjőfüve: az isteni gondolat s az isteni akarat, mondjuk világosabban: az igazán jó gondolat s jó akarat. A világ boldogul s az Isten könyörül rajtunk abban a mértékben, melyben a jót megismerjük s megtesszük; nemesak egyikünk-másikunk, hanem mindnyájan, a papától le az utolsó mezitlábos ministrans gyerekekig, a királytól le az utolsó duzzogó marokszedőig, a mágnástól a libapásztorig. Világboldogulás az mindenki anynyit tesz, hogy igazság szeretete s jónak szeretete. Igazság ismerete az elfogultsággal, a százados társadalmi s felekezeti elfogultsággal szemben s jónak szeretete a kegyetlen s szívtelen önzéssel szemben. „Veritas liberabis vos“, az igazság helyes fölismerése szabadít majd meg s szabadít majd föl titeket, igazság, mely eligazít az iránt, hogy itt és most, az ölközö érdekek, a küzködő szellemi s gazdasági irányok közt, merre nyílik a biztos haladás utja.

Óriási érdek ez, melylyel szemben megígérve állunk s öngerőnkben nem bírván, lelket kérünk s lelket várunk, várjuk az Isten lelkét.

A mi lelkünk nem elég erre. Nines garanciánk elég arra, hogy a jelennek

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Pünkösdi Isten ege alatt. *)

Egyszer négy napi szabadságra eresztett el a gond és kötelesség. Szombat este indultam el ebből a Babylonból s másnap viradóra, püros pünkösdi hajnalára ébredtem föl a rohanó vonaron. Tiszta kék volt az ég s a szemhatáron vídám nagyfogással bukkant föl a nap. A pálya mentén fű, fa, virág, vetés csakugy tündökölt, csillogott a magas eg chredő szemének, a felsőeg napnak lángoló tekintetétől. Gyöngyharmatos volt az egész föld. És ninesen az a drágakő, mely ugy villogna, ugy egne, ugy sugarazna vissza a szivarvány minden színet, mint a fuzsilon, falevelen reszkető harmatesépp, mikor reászörja sugárkévéit a korakelő nap.

Pedig nem is harmat volt, hanem kétheti mérgező esőnek maradványa, ami a növénynek mindegy lehet, de nagyfontosságú dolog utasemberre nézve. (Majd kiténik utóbb, hogy miért.) Dehogy néztem a talajt a rohanó vonatról; egész figyelmemet a vetések állása, minéműsége kötötte le s nagy gyönyörűséggel állapítottam meg, hogy ez a tábla rozsz, ez meg buza, amaz ott zab s gyermekes öröm fogott el arra a gondolatra, hogy husz évi városi élet után is meg tudom különböztetni a magba szökött rozszot a buzától, a kendert a kukoricától.

Az állomáson, mely jó köbön majd ötnegyed órány, rossz köbön két-három órány kocsiszámba kerül fatornyos hazámig, mint rendezen, ott volt az öreg Meixner. „Pasas“ várt, mint rendezen. S amikor végig pillantott a leszálló utasokon, hogy ki is lehet az ő embere (válogatta ám, kit visz, kit nem), rögtön megakadt rajtam a szeme. Gyerekkorom óta smer es ninesen az a „pasas“, akit kocsijára venne, ha én szállok le a vasutról. Jöszöket mosolyog a bajusza alatt s kimértől lépésnyire ugy tesz, mintha a kalapjához akarana nyulni:

Jó reggelt, tekintetes uram! -- mondja. Adjon Isten, Meixner bácsi! -- mondom. Ezzel barátságosan kezeltünk es o halkan köszöri a torkát. Ertem.

— Van-e még jó bora a restorációnak? -- kértem.

— Van -- felelt.

— No, hat akkor...
Vinné az utazótáskámat, de nem adom. Ó az öregelb, ha kocsis is. Aztán leülünk a restorációnba, es amig a bort hozza; tizenöt szóval elmondom a kérdő pillantására, mint ment a dologom, amióta utójára láttuk egymást es hogy mi járóban vagyok.

Megittuk a bort. Ujat akartam rendelni, mikor Miska bácsi, a hordár, behozta biciklímét. (Parádézni akartam vele s ámulatba ejtem a falut, hát magammal vittem, hogy majd rajta robogok az állomásról hazáig.)

E nem várt fordulatra az öreg hol rám, hol a kerekpárra nézett.

— Talán ezen...? -- kérdi.
— Persze, hogy ezen.
— Hm. Most nem lehet.
— Miért ne lehetne?

Két hétig esett az eső.

„Tyuh! Ez sok. Mert annyit jelent, hogy a szülőfalumhoz vezető uton a föld térdig, a kocsik kerékagyig süppedt a birhedt bácskai „vendégmarasztóba“. Biciklin arra nem boldogulok sehogyan sem. De nem hagyhattam magamat es szultam:

Elkerülök Militicsnek, arra kövezett ut van Hódáság.

— Osztan!

— Azután feleuton jobbra kanyarodom es a szikes dolón elérek a legelőnkig. Onnan a víz mindjárt lefut a Moszongába es tíz órára otthon leszek, mert száraz a köut is, a szik is. A falu szelén meg csak akad gyerek, aki apámnek házáig gurítja a biciklit.

Az öreg beszédeesebb lett es váltig magyarázhatta, hogy ez teljesen lehetetlen. Nem hajlottam a szavara es miután helytettem két másik „pasas“ akadt Bácsig, felelt a bakra. Én a hátamra szijjaztam táskámat es elkerekkeztem. Bogójévaig nagyszerűen ment a dolog. Meixner bácsit messzire elhagytam s a falu közepén lekanyarodtam Militics felé. A toronyóra egynegyed kilenere mutatott. Az ut mellett húzódo árkok tele voltak vízzel, a házak mentén csak ugy bukdacsolya kacszózt a gyalogjáró, akinek a szomszédban van még távolabb dőla volt, amikor arra elszáguldoztam.

Negyedóra alatt értem oda, ahol a vélt szikes dölöt a kőutra torkollik. Onnan háromnegyed órány kerekkezés után otthon kellett lennem. Teljes buzgósággal vágтам neki az utnak. Azt hittem, ismerem. De gyerekkorom óta nem járván arra, keservesen csalódtam. Utközben erdő helyett istást, taposott öseny helyett zabtablat, szik helyett vízlevezető árkokat találtam. Ha

*) Alkalmoszerőnek találjuk „Azer István“ „Amarré en jark“ e kötetéből az alábbi kis elbeszélést közölni, mely előnyösen mutatja be szerzőt, a f. hó 10-iki Pazmany-Egyesület iródnálj egyék szereplőjét.

viszonylagosságából kiemelkedünk s a szellemi harcokban jól eligazodjunk; a legnagyobb gondolatokkal is vissza élhetünk s szabadság, testvériség, haladás iránt érzéketlenek lehetünk; az észhez szív is kell, a fölimeréshez jóakarát kell, a lángész is elhomályosul s fényoszlop helyett ködoszloppá válik, ha nincs jó akarata. Ismeret és jóakarát ez a lélek két szárnya s repüléshez két szárny kell; egyik a másik nélkül nem egyözi; ezen két szárnyon emelkedő s szárnyaló lélek az igazi jó lélek.

Ezt a lelket ígérte az Ur; megígérte, hogy jó lelket ad azoknak, kik azt kérik. Nekünk mindnyájunknak erre a jó lélekre volna szükségünk, hogy magunkat is, másokat is, egymást is megérthessük. Nem prófétai lelket, nem tüzes nyelvekben nyilvánuló lelket kérünk, nem világot megmozgató s pünkösdi viharban megtisztító lelket várunk, nem perzselő tűzért, nem titáni erőért s vértanui hősiességért esdünk; nem, nem; legyünk alázatosak s igénytelenek, hogy a legszükségesebbre irányítsunk. amit kérünk s várunk kell s ami nélkül tűz és láz, titáni erő s hősiesség hiu álom s képzelődés: kérjük jó lelket, jó indulatot, őszinte szeretetet; ez a pünkösdi Léleknek legérettebb jelentkezése; ettől foszlik majd az értelem sötétség s a széjjelhuzó meghasonlás s alakul nyomában megint egy jobb világ.

Prohászka Ottokár.

A „gyermeknap.”

Hetek óta óriási apparattal dolgozott a magyar hírlapirodalom a „gyermeknap” népszerűsítése érdekében. Szinte a földből pattant elő a nemes, a megható eszme, a szegény, elhagyott

gyalog vagyok is, térdig lettem volna csatagos a — kétheti eső után. Velem volt azonban vasparipám, táskám és én pünkösdi vasarnapij mindenestre otthon akartam lenni és végighaladni az ünnepi szentbeszédet és nagynisét. Hasztalan gázoltam gépem pedálját; lefogta a sár a kűllök feléig. Megesett, hogy paripámat azon sárosan a vállamra kellett emelnem. Árkobron keresztül csetletem, botlottam. Elöttem, mögöttem, köröttem mindenütt víz, jobbra vetés, balra késői szántás, középtűt ut helyett tengelyítő sár és nekem menem kellett. Odafönt a nap magasra hágott és perzselően tüzött; agyvelőt szárító lángtengert szórt lefelé. Térdig vízben, fekete sárban; hátamon, vállamon teherrel; fejem kábult, szájam kiszáradt, — micsoda gyöngegség, milyen emberi nyomorúság! Tud a föld vize, a nap tüze ölni is... Ajulás környékezett (oh áldott makacsság!), mégis kívánszorogtam a legelőre.

Óriási terület. Megálltam a szélén és ameddig szemem ellátott, mind az én falum területe volt. Jobb felé a gulya, balról a ménes, amodább a konda legelészett s köröskörül határtalan volt a csönd.

gyermek megmentésének gondolata. Igaz ugyan, hogy az Egyház évszázadok óta fáradozott azon, hogy az emberi társadalom kisdéd páriát megmentse; a paulai szent Vincéket, a kalazanti szent Józsefeket, a Lassali szent Jánosokat az elhagyott gyermekek érdekében végzett fenséges, önfeláldozó munka helyezte az oltárookra: de erre a munkára most, pár hét alatt a feledés homálya borult. A „haladás,” a „felvilágosodás” nevében indult meg egy nagy társadalmi akció a szegény gyermekek érdekében. Magyarország legelőkelőbb hölgyei álltak jó szívükkel jóhiszeműleg az embermentés nagy munkájába s hisszük, hogy nem is maradt el az eredmény. Az első „gyermeknap” valószínűleg szépen jövedelmezett a kulturális, emberbaráti (?) célra.

Még a keresztény irányú lapok is minden mellékgondolat nélkül álltak be a nagy apparattal megindított mozgalom terjesztői közé.

A „gyermeknap” előtt ni sem akartunk kerékkötők gyanánt feltűnni, bár az „Örök szeretet” nevében kiragasztott plakátok, melyek a „nagy Testvériségre” hivatkozva, a „szerepet minden kiegyenlítő Szocializmusát” emlegetve nagyon olyan színben tüntették fel a dolgot, mintha az egész mozgalom a „mindenség nagy Építő-meszkérének” egise alatt indult volna meg, melyhez azonban a Szeretet örök forrásának, az elhagyottak Istenének édes-kevesé, vagy éppen semmi köze sincsen. Legalább a Nere nem szerepelt a mozgalomban. A plakátok sem.

Mérges vesztünk rá, hogy a megmentendő (?) gyermekek nevésében sem jog szerepelt.

Épen ezért most, az első „gyermeknap” elmultával nagyon helyénvalónak tartjuk leadni az „E...m” legutóbbi számának alábbi közleményét, mely ha egyébről nem, arról bizonyára jó lesz, hogy olvasóinkat s első sorban a legnemesebb s leghangzatosabb jelszavak mellett megindult mozgalom jölelkű keresztény érzésű támogatói a jövőben a szükséges évösságra intse.

A közérdekű közlemény, mely hivatva van

Oh, a csönd és az ünnep! Hogy összeillik ez a kettő.

Tíz óra elmúlt jóval, ahogyan az egetjáró nap mutatta. Négy falu tornyából szállt felém a „Veni Sancte”-misére hívó harangok szava. Elottem az én falum harangjainak ismert csengése tölem balra a Bácska egyik legnagyobb templomának, a hódorságnak harangjai; jobbra Bogojeva, mögöttem Kácmilics templomának ércnyelvi bugtak, zengtek, hivatok az ünnepre, a Szentlélek eljövételének magasztos emléktünetére. És én nem tudtam mozdulni. Most már se előre, se hátra. S ott állott egy modern ember az őszinte természetben, mely haragszik és tör-zuz; nevet és enyeleg, amikor neki úgy tetszik; árkokat és a felhők zuhat-gjának a földön és fittyet hány erőnek, tudásnak, fegyvernek, biciklinek és haladásnak, kigunyolja az ugynevezett tekintélyt és véit emberi uralmat. És az árkokkal, rohanó vizekkel teit, keresztül-kasult szelt legelő szelén gyémaltalanul állt meg a modern ember: zsebében pénzzel, késsel, revolverrel és azzal az akarral, török-szakad, neki mindezen keresztül szabad, lehet és kell gázolni, hogy célhoz jusson.

A harangok elnémultak a távolban. Hívó szavukra bizonyosan ezrivel ment a

arra, hogy sok igazi emberbarátot gondolkodóba ejtsen, a következő:

— A „gyermeknap.” Gyermekvédelem, gyermeknap — minő megható, ideális címek, megmozgatja mindenki szívét, kibén még szikra emberi érzés lappang. Nem csoda, hogy a keresztény sajtó is felült az ártatlan jelszónak és reklámot csap az első magyar gyermeknapnak.

De hogy ez a jövőben ne történjék, idézzük a „Kelet” 1905. évfolyamának 6—7. számából dr. Karsai Sándor páholytestvér értekezésének ama passzusát, melyből e gyermeknap kippantant.

„Meg kell csinálni nálunk is — az országos gyermekvédő alap létesítésére — az évenként ismétlődő gyermeknapot! Az év egy bizonyos előre meghatározott napján, nagy- és kiskereskedők, iparosok, kávéházak, szállodák, orvosok, tisztviselők, szóval mindenféle állású emberek önként kötelezzék magukat, hogy ezen egy napi bruttó-bevétélük egy százalékát a gyermekvédő alap javára befizetik, belépve ezáltal a gyermekvédő ligába.

Tehát a gyermeknap tisztán szabadkőmives mű. Onmagában a legszebb, legnemesebb eszme, de a szabadkőművek kezében egyrészt a serdülő nemzedékek hatalomba kerülésének eszköze, másrészt egyszerűen hangulatcsinálás vagy dob, melyes a társadalom bizalmát akarja megszerzeni. A szabadkőműveseknek, a prostitúció nagy mesterének száájában a gyermekek védelme olyan, mint az augsyalcsinálók sírása az elkezelt porontyok koporsó janál. A szabadkőművéség egyik kezével kitépi az emberek szívéből a hitet és vallásosságot s így a szülőket is kivételköteti emberi érzésükből, másik kezével pedig védelmi műveket emel az elhanyagolt gyermekek számára. Egyik nap a szabad szerelmet, az egészséges érzékiséget és az anya „önvédelmét” hirdeti, a másik napon pedig jajveszékkel a gyermekek pusztulása felett! Hiszen jó kezreke bízna a társadalom a gyermekvédelmet; akárcsak a Jancsi és Juliska boszorkányára...

„Gyermeknapok rendezése helyett a társadalom kultiválja inkább a ker. erkölcsöket, hogy a gyermek ne legyen az anya szegvénye; az állam teremtsen üdvös szociális megélhetési viszonyokat, hogy a gyermek a szülőinek ne

nép a templomba misére. Milyen szép az a, amikor ember, a dolyfős, gyűlölködő, marakodó, birvágyó, kérkedő, testének alkotására, tudományra, nak rengetegére büszke, holdjai, szőlői, kanyere bora sokaságában gyönyörködő ember elmegy ünnepelni a — felvilágosítást és gyehelmeket oszto lstennek, a Szentlélek tiszteletére.

Holtra fáradtan ilyen gondolatok jártak az eszemben ott, pünkösdi délelőttjén, négy falunak összeszögellő határán.

És amig tünődtem és elmerültem gondolatimba és közel voltam az összerokadashoz: valaki megszólalt hátam a mögött:

— Jó napot! Dicsértessék... Stéfán!...

Hirtelen fordultam s az utolsó szóra már tudtam, kivel van dolgom. Gyurka volt, az öreg csordás. Látott messziről, de nem ismert meg. Hát megkerült, hogy tudja közelről ki, mi vagyok.

— Adjon Isten! — feleltem azután.

Nagybűnös híreben állt az öreg. Hogy őlt, rabolt, lovat kötött, ült is sokáig. A falusi képzeltet Maixmmal, a hirhelt rác rablóval együtt emlegette. Később Homokócyval. Tudom most már, hogy Maixmmal és Homokócyval sohasem volt dolga; a maga szakállára dolgozott. Azt is tu-

KRONSTEIN KÁROLY

Cs. k. oszt. szab.

Homlokzat-festékek.

Viharmentes. Mészben oldható, épületek mázolására. 49 árnyalatban, kilója 24 fillértől feljebb. 1 kiló elegendő 10 négyzetméternek kétszeri mázolására.

Bécs III/I. Hauptstrasse 120. Magy. kir. szab.

Mosható mázolások.

ugymint zománc, homlokzatfesték, száraz és lapidonfesték, pép-nemű, 50 árnyalatban, vízben mosható, egyszeri bevonásra fed, színét nem hagyja.

Költéségár négyzetméterenkint 5 fillér. Meglepő siker.

Kimerítő prospektusok és mintalapok ingyen és bérmentve.

legyen terhe, akkor lesz igazi gyermeknevelés s nem szorulunk „gyermekmentő” szabadkőműves intézményekre!

Hozzáadni valónk alig van e sorokhoz. Az ellenség száz oldalról, sokszor szinte észrevehetetlen fortélyllyal környékez meg bennünket. Pár év alatt feledve lesz az a sok-sok millióra zúgó alapítvány, mely a keresztények Istene nevében gyűlt össze s a melynek fejében évenként ezer és ezer árva és elhagyatott nyér neveltetést, támogatást. Az újfajta jótékonyág, („Fehér Keresztgyűlés” az „ingyenes” szűnidei gyermektelep, stb.) jöreszt a keresztény meggyőződésű publikum jószívűségére appellálva, ennek áldozatkészségéből táplálkozik. Tehát a mi jellemeinkkel gyarapítja a saját népszerűségét, a mi segítségünkkel varr csillogó himet, borítja a jótékonyág tetszetős és sokakat megtévesztő palástját felforgató törekvéseire s évek múlva a mi pénzünkön ezrek és ezrek nevelődnek — ellenségeinkké.

Vigyázzunk!

Spectator.

UJDONSÁGOK.

— Május végén. Mária szép hónapja elmúltával lelkünkben tiszta örömmel, szívünkben sok vigasztaló érzéssel bucsuzunk a lefolyt májusi ajtatósságoktól. Erősen hisszük, hogy ezt a hónapot az idén különös joggal mondhatjuk a kegyelem hónapjának. Már az eleje egy szép-séges mozzanattal, a katolikus hitélet egy hatalmas neki lendülésével kezdődött. Szekesfehérvár katolikus hölgyei eddig ismeretlen, szinte soha nem látott buzgósággal álltak be lelkük megszentelésének munkájába. Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök lelkigyakorlatai, s az ezeket követő 5-diki gyönyörű nap nem fog nyomtalanul eltűnni városunk életéből. S azóta mindennap felhangzott a dal az Eg Királynőjének tiszteletére: a barátok temploma naponként színig telt Mária

dom ellenben, hogy . . . Hiszen meghalt azóta az öreg.

Ahogy ott álltunk szentöt-szembe, a vén rablógylkos meg én s ahogy éppen azt akartam kérdezni, hogy-mint van: a hatami möge fölül nagy durranást hallok. A kérdés elmaradt és csöndesen mondtam:

— A militsai mozsarak.

— Azok! — válaszolt az öreg tompán és levele a zsirus, piszkos fővegét

Kisvártatva megszólaltak a hódtsági, bogójvai és az én szülőfalumban, a bácsordasi mozsarak is. Hirdették a pünkösöt, a Szentlélek eljövételét. Az első dördülés az evangelium olvasásának szolt. Levettem a kalapomat és álltam tovább. El is felejtettem, hol vagyok. Imádkoztam.

Mély csönd fogott körül. Csak a gyöngye szellő járt a maga útján s úgy éreztem, hogy szárnyain a Szentlélek teleg végig a nagy mindenségben. Templom: volt a magas egből, örök-lámpa az alátűző nap és távolról négy pünkösdi nagymisémet nallgattam egyszerre az Isten ege alatt.

Hörgésszerű sóhaj vert föl áhitatosságomból.

— Tekintetes uram!

— Mi az, Gyura bácsi?

— Maga kispap volt . . .

— Igen.

— Mondja meg . . .

Harangszó és mozdárdörgés hangzott innen is, onnan is, amonnan is. Ez Urfelmutásra szolt, amikor a pap az egyszerű ostyát Jézus testévé és a bort és vizet Jézus vérévé változtatja.

Az öreg elhallgatott, mert letérdeltem és elfordítottam tőle az arcomat. Hazafelé néztem a templomunk keresztjére, mely a piros pünkösdi délelőtti napjának sugariban aranyosan ragyo-

tisztelőivel, kiknek legnagyobb hányadát intelligens hölgyeink képezték. Kétszere-sen vigasztaló ez napjainkban, mikor az iparos osztály, sőt a föld népe is mind-jobban eltávolodik Istenről, el-zokik az Isten házától s napról-napra szélesebb rétegekben dobja el magától legdrágább kincsét: vallását. Mikor a nagyobb munkabér legelső s legszerehetőbb következményének az alkohol nagyobb mérvű fogyasztásának elfordulva az Isten házába lépünk, kimondhatatlanul jól esett látnunk, hogy Amerika példájára nálunk is a nagyobb műveltség jellemző tulajdonsága lesz a nagyobb vallásosság s gyengéd, finom lelkek mély áhitattal borulnak le azokra a kövekre, melyeket, sajnos, mindig gyerebben koptatnak az egyszerű nép lábai

Megyéspüspökünk három ízben szólott a szoszékről híveihez ezek nagy öröme és épülésére. A többi szent beszédet a szent Ferenc-rend derék atyái s a városi papság néhány tagja tartották. Nyomukban áldás és kegyelem fakadt a szívekben s ez egy szebb, egy jobb jövőt ígér, új viruló tavaszát a lelkeknek.

Reméljük!

Istentisztelet. A 11 órai szentmise pünkösdi napján nem a fotemplomban hanem a barátok templomában fog megtartani.

— **Az Oltáregylet** majsze hónap 10 órakor a szeminarium templomban fog megtartani.

— **A Pázmány-Egyesület Szekesfehérvárott.** Már lapunk múlt szombati számában jeleztük, hogy az Országos Pázmány-Egyesület f. é. június hó 10-ikén városunkban rendezi ez évi *irodalmi ünnepélyt*. A kulturális szempontból kiváló fontosságu ünnepélyvel s ezzel kapcsolatban a Pázmány egyesülettel legközelebb bővebben fogunk foglalkozni. Az ünnepély elő, melynek előkelő színvonalon álló sorrendjét alább közöljük, a város intelligens közönsége már most a legnagyobb érdek-

gott. Az utolsó evangélium után újabb mozsárdörgés jelezte, hogy túl a vizeken, túl a sáron megtisztult lelkű emberek elhagyják az Isten házát és mennek haza, ki ebédelni, ki pihenni.

Az öreg csordás gyermekkorom óta ismert szintén. Mikor fölkeltem terdemeiről, hogy odebbs menjek, elkapta a balkaromat. Nem tudtam, mit akar és jobb kezemmel előrántottam revolveremet. Az öreg rá se hederített.

— No, no . . .! mondta szeliden. Hat a tekintetes ur kispap volt!

— Az voltam, Gyura bácsi, mondtam mar, tudja is, hogy az voltam. Mit akar velem? Éreszszen el, mert . . .

— Hat akkor mondja meg, igaz-e, hogy van Isten?

— Van. Mit kerdi tőlem, hiszen épp most is imádkozott hozzá.

Eleresztette a karomat.

— Az is igaz, hogy az a mindenható Isten megbocsát az embernek?

— Igaz.

— Mindent?

— Akármit, ha az ember megbánja, ami rosszat művelt, és az én válasom szerint megmondja a papnak, mit vétett Isten és ember ellen.

— Papnak?

— Papnak. A gyóntatószékben.

Végigmustrált röviden és elment. Tett vagy tizenöt lepest, amikor visszafordult.

— Ott az ut. Kerüljön arra, ha még ma haza akar éni. Isten áldja . . .

Az erdőirtás szelén huzódó alacsony töltésre mutatott . . .

Auer István.

lódéssel tekint s azért e helyen is felhívjuk a belvárosi katolikus kör tagjainak figyelmét arra a körülményre, hogy a *díjtalan jegyek a körtagok részére csakis f. hó 6-ig tartatnak fenn.*

Itt említtük fel (a meghívóról tévedésből maradt el, hogy az ünnepélyt d. e. 311 órakor a ciszterciák templomában az egyesület alelnöke, dr. Kiss János praelatus, egyetemi tanár által mondandó csendes szent mise előzi meg, melyen a Pázmány Egyesület vidékről jövő és helybeli tagjai testületileg fognak megjelenni.

Az ünnepélyre szóló meghívó a következő:

1. **Rákóczy nyitány.** Kéler Belától. Előadja az V. honvédkerületi zenekar Frysaj Richárd vezetése mellett.
2. **Elnöki megnyitó.** Tartja: dr. Kiss János, pápai praelatus, budapesti egyetemi tanár, az O. P. E. alelnöke.
3. a) **„Ave verum”** Mozartól.
b) **Elmélkedés.** (Hárfakisérattal) Bachtól. Előadja a honvédzenekar.
4. **Vay Péter** gróf, apostoli protonotarius előadása.
5. **Költemények.** Irta és felolvassa *Auer István* hírlapíró az O. P. E. r. tagja.
6. **Gondolatok a feminizmusról.** Előadja dr. *Noller Antal* a Szent István Társulat t. kára, az O. P. E. r. tagja.
7. **Bona Deus.** Vegyeskar Schubert F-től. dr. *Kneifl Ferenc* vezetése s a honvédzeneka: kiserete mellett előadja a Kath. Kör. ének-kara.
8. **Elnöki zárásó.** Tartja: dr. *Prohászka Ottokár* megyéspüspök, az O. P. E. elnöke.

Egyházmegyei hír. Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök Fodor Ferenc sárbogárdi plebánost a szekesfehérvár-alsókerületi valóságos esperesévé nevezte ki, Kostyehik Ferenc segédlelkész pedig megbízta a sárszentmiklósi plebánia ideiglenes vezetésével.

Meghívó. A „Fejérmegyei Tanítótestület Szekesfehérvári János Kore” f. évi június hó 5-én J. e. tel 10 órakor Szekesfehérvárott, a városi központi tüzelőlakatnyája díszteremben évi rendes közgyűlést tart, melyre a t. Tagok és a n. é. közönség tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A legutóbbi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. *Tóth Ferenc*, budapest-fővárosi tanító bemutatja tanítási segédesszközét, melyet különösen az olvasás és számtan tanításánál vel sikeresen alkalmazhatni. 4. *Csipek Gyula*, szekesfehérvári tanító felolvasása „A népiskola és a tanulóknak rövidlátása”-ról. 5. *Lanczitsch Antal* felolvasa a múlt őszi naggyűlés határozata folytán „A magyar helyesírás tanítása” c. pályanyertes értekezését. 6. Tisztujtás (elnök, alelnök és jegyző választása.) 7. Indítványok. (Az indítványok írásban előre bejelentendők.)

— **A földművesek sztrájkja.** Minél inkább közeledik az aratás ideje, annál inkább terjed a homály és fogy a világosság, a mely a földművesek állásfoglalását feltartja. Hogy mit akarnak tulajdonképp, azt — úgy hisszük — ök npen oly kevésbé tudják, mint a kikkel szemben állanak. Bérjavítást követelnek, de hogy meddig, azt maguk sem tudják. S épen ez a legszomorúbb, mert a békülés, az igazságos elrendezés útját vágják be. Hogy példát mondjunk: Zámolyon közel 200 munkás állja a sztrájkot tavasz óta. Nem dolgoznak ugyszólván semmit. Ha dolgozni kezdenek, egy-két napig álljak csak a munkát, a harmadik nap köszönes nélkül faképnél hagyják a munkaadót, a ki bámulva látja, hogy a két nappal előbb teljesített ígért már nem elég. S ha teljesítette másodszer az újabb követelést, egy hét múlva ismét az elején kezdheti. Egyik nagy szöllibirtokkal bíró gazdától tudjuk, hogy a szöllibirtokzatot az idén megkészszerzte már. Első szóra teljesítette a munkások kívánságát, a kik közül 15-20 munkás (júliust kivéve) tavasztól ősziig állandó munkát kapott nála hosszú éveken keresztül. Szives tisztelettel környékezik, de dolgozni nem akarnak, ámbár minden kérelmüket teljesíti.

A mozgalom éle Vogl Sándor bérlő ellen irányul, a ki látva a lehetetlen követeléseket, Mezőkövesdről szerződött munkásokat, a kiket naponta szuronyos csendőrök kísérik a munkába és a munkáról. A mezőkövesdi munkások azonban nem tudták elegendő erőt rendelkezésére bocsátani, s így a bérlőnek igénybe kellett volna venni a zámoltyai munkaejét. Ezért foly aztán a sztrájk Zámoly község minden birtokosa ellen. Vogl bérlő szöveget csak nagyjából munkáltatja, a mennyire a munkaerő engedi. A munkások egy része elmege a közelebbi falukra dolgozni, a nagyobbik rész azonban dolog nélkül lebzsel és csinálja az adósságot a szatócsnál. A szociálisták igazgatója Ujvári József munkás.

A megye déli része tele van gyuanyaggal. A Tolnamegyéhez közel eső részt, valamint Tolnamegye északi részét megszállotta a katonaság. Dunapentelén két század katona ügyel fel a rendre és védelmezi a megművelt gazdaközönséget. A munkások vérbosszuval és gyujtogatással fenyegetőznek.

Vidéki olvasóinkat és munkásainkat tisztelttel kérjük, sziveskedjenek az aratási sztrájk mozgalmáról bennünket minél előbb és minél részletesebben tudósítani. Költségeiket szives készséggel megtérítjük.

A budapesti m. kir. állami felső építőipariskola (VII. Csömöri-ut 74. sz.) rendes tanfolyamának első osztályába a jövő 1906/07. évi évre való felvételre június 25-től július 1-ig lehet személyesen, vagy írásban jelentkezni. A végleges felvétel november elején személyes jelentkezés alapján történik. Az intézetben a tanítás hat felétven át tart s a tanfolyam befejezésekor nyert végbizonyítvány jogot ad az egyéves önkéntességre, az erettségi bizonyítvánnyal elnyerhető hivatalos állásokra, a vasuti és posta- s távíróügyi tanfolyamra való felvételre, háromévi utólagos szakmabeli gyakorlat mellett jogot ad a közműves, köifaragó vagy ácsmesterség önálló üzésére s építőmesteri vizsgálat letelezésére.

Felvételi feltételek: 15 éltév betöltése, legalább négy középiskolai osztályokról szóló összes bizonyítványok; 3) tisztí orvosi bizonyítvány; 4) a másodsorú himlőoltásról szóló bizonyítvány. A felvétel alkalmával az illetékes elsőfokú iparhatóság által hitelteltett bizonyítvány kell arról, hogy a tanuló legalább négy hónapon át az építő ipar terén gyakorlatilag foglalkozott. Díjak: 4 korona beiratási, 20 kor. felvételi tandíj s 6 kor. szertár-biztosítási díj. A felvétel: vizsga díj 10-12 korona. Az intézetben „Diák”-asztal van, ahol a tanulók napi 36 fillérért rendes ebédkosztot kaphatnak.

1) keresztlevel, vagy születési bizonyítvány; 2) a végzett középiskolai osztályokról szóló összes bizonyítványok; 3) tisztí orvosi bizonyítvány; 4) a másodsorú himlőoltásról szóló bizonyítvány. A felvétel alkalmával az illetékes elsőfokú iparhatóság által hitelteltett bizonyítvány kell arról, hogy a tanuló legalább négy hónapon át az építő ipar terén gyakorlatilag foglalkozott. Díjak: 4 korona beiratási, 20 kor. felvételi tandíj s 6 kor. szertár-biztosítási díj. A felvétel: vizsga díj 10-12 korona. Az intézetben „Diák”-asztal van, ahol a tanulók napi 36 fillérért rendes ebédkosztot kaphatnak.

Az igazgatóság.

F. Kossuth Ferenc
székelyi orvos
 az „Híradó”-ban közlött
 orvosi tudósítások
 alapján készült. A szerző
 a székelyi orvosok
 egyesületének elnöke.
 Kossuth Ferenc

Kossuth Ferenc

és számos előkelőség, valamint a leghirnevesebb orvosok kipróbálták és legjobban ajánlják

INDASZESZ
 (gyógyfű-sósorszesz)

mint oly szert, mely a test fel-frissítése, az izmok edzése és rugékonyságára a legjobbnak bizonyult. Kitűnő szer továbbá csusz, köszvény, sejfájás, tag-szaggyatás és minden meghűlésből eredő bajok ellen. Kapható mindenütt 2 és 1 koronás üvegekben. Készíti Balázsovich Sándor Korona-gyógyszertára Sep-szentgyörgy.

Jégverés. A levegő hirtelen lehülése szomorú okokra vezethető vissza. Többféle nagy jégverés sujtotta az ország lakosságát. Tegnap Seregélyesen volt súlyos jégverés, a mely a ter més kilátásokat nagyrészen tönkretette.

Uj művészeti iparág városunkban. A magyar ipar dicséretére válik Malomsoky Sándor székesfehérvári lakos találmánya, mely sokoldalúságánál fogva jelen-ővéggel bír, ugy a művészet, valamint az ipar és kereskedelem terén. Malomsoky Sándor kaligrafus több évi kísérletezés után plasztikus betűket állít elő, melyek üvegre, fémre, fára, papírra stb. egyaránt alkalmazhatók. Eddig e célra csak fém-, üveg- és porcellánbetűk szolgálták és pedig csak néhány színben, ezek azonban drága voltak miatt csak ritkán voltak alkalmazhatók. Az új találmány minden színben előállítható, tüzmentes, vízhatlan, s mert az eddigiekkel szemben feltűnően olcsó, mindenütt alkalmazható. Különösen hivatva van nagy szolgálattal tenni kiállítások alkalmával, amikor az utolsó órában válik szükségessé egy-egy felirat. Kirakott feliratokra, intézei jelzőtáblákra és reklam-lapokra kiválóan alkalmas. A feltaláló most már évek munkája után annyira haladt találmányával, hogy rövid idő múltán megmoldhatja vállalatát. Egyes megbízásoknak már eddig is eleget tett; a többiek közt az „Ottthon”-kévéhez „Buffet”-táblája művészi ízléssel és kidolgozásával csakugyan figyelemreméltó. Máris vannak megbízások kereskedőktől, melyek kivétel nélkül most dolgozik Rakóczi-u. 4. sz. a műtermében. A most készülő kiállításra már nagyobb arányokban szándékozik találmányát produkálni.

Elfogott népbolondító. A székesfehérvári járás nyolc községében dühöng a sztrájk. Kálmán Vince a járás főszolgabírája a napokban 180 munkást ítélt el 25-25 napi elzárásra, mert a megkötött szerződés dacára abbanhagyták a munkát és sztrájkba léptek. Az illetékes hatóságok már régebb idő óta sejtették, hogy a föld népet csakis lelketlen bujgatók biztatják a sztrájkra, akik az Országos Földmives Szövetség megbízásából végzik a megmegtélyező munkájukat. Egy ilyen alakot, névszerint egy Nemeth Antal nevű egyént fogott el a napokban Seregélyesen a csendőrség. Kitént róla, hogy a pátkai, pákozdi, csalai, mariamajori és kistaludi cselédsztrájkoknál ő volt a rendezője és Seregélyesen szintén ebből a céltól járt. Némethnél találtak egy igazolványt arról, hogy ő az Országos Földmives Szövetség kiküldöttje. A csendőrök Németh Antalt bekísérték a fősolgabírói hivatalba, ahonnan Kálmán Vince fősolgabíró, miután kiderült, hogy Németh Antal a Csorda-utca 3. szám alatti házban állandó lakással bír, át kísértette a rendőrséghez személyazonosságának megállapítása végett. Ezzel kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy a helybeli munkások az esetre, ha Németh Antalt a hatóságok szabadon nem bocsájták, általános sztrájkba lépnek. Ez a hír azonban nem felel meg a valóságnak.

A szerzőtesszőgő munkások, a kik Csala, Kisfalád és Mariamajor aratói lettek volna, a napokban kezdik meg a fogházbüntetésüket. Mivel pedig a fehérvári fogház szűk volna befogadásukra, 120-an közülük ministeri intézkedés folytán a veszprémi fogház lakói lesznek.

A Fejérvármegyei Tűzoltószövetség közgyűlöse. A fejérvármegyei tűzoltószövetség folyó ügyeinek elintézése végett szokásos évi gyűlést Székesfehérvárott a vármegyeház másodikemeleti kistermében 1906. évi június hó 10-én, vasárnap j. e. 10 órákor fogja megtartani. Az ülés tárgyai közül jelezzük a következő fontosabbakat: 1. Elnöki jelentés az elnökség évközi főbb intézkedéseiről. 2. Pénztári forgalomról szóló számadás. 3. Az országos tűzoltószövetség alapszabályainak tervezett módosítása. 4. A vármegye tüzrendészeti állapotának fejlesztésére irányuló javaslatok. 5. A vármegyei tüzrendészeti szabályrendelet 11. §-ának a gőzcséplőgépek használatára vonatkozó részét megváltoztató megyegyűlési határozat elleni felszólalás. 7. A testületi képviselők részéről teendő esetleges indítványok tárgyalása.

Megszűnt járvány. Seregelys községben a kanyarjávány megszűnt. Az alispán elrendelte az eddig zárva tartott iskolák megnyitását.

A kőborcigányok tolvajlása. Vakmerő lopást követtek el a kőborcigányok Csőr községben. Éjjnek idején behatoltak Pintér János ottani földmivesgazda istállójába és elkötötték egy borjút; Ugyancsak hasonló módon lopták meg Loránt József szintén csőri lakost, akinek istállójából egy három éves üszőt loptak. Ezt azonban nem tudták messze vinni, mert a lopást észrevették és üldözöbe vették őket. A cigányok a borju hátrahagyásával elmenekültek. A tolvajok ezideig nem sikerült elfogni, de annyit megállapított a csendőrség, hogy a cigányok Várpalot felé mentek.

Állategészségügy a vármegyében. Alsó-szentivánhoz tartozó Sándormajorban a sertésvész, Nádasdladányban pedig a sertésorbánc járványszerűleg fellépett. A hatóságok részéről szükséges óvintézkedések megtételtek. Sárkesi községben a sertésorbánc megszűnt.

Jégszerények nagy választékban kaphatók Márkus Simon özv. és fia cégénél. Jókai-utca 16.

Milliókra tehető az a kár, melyet a szőlőtermelő közönség évről évre szenved, ha által, hogy szőlőjét a *lisztharmat (oidium)* elhárítja. Kellő időben meg nem védi. Mire a bajt észreveszi, az már úgy elharapódzott, hogy mind a gyekvetek csak a kár kevesbítésére, de nem a szüntetésére szolgál. Ezért is ne mulassza el a szőlősgazda sem szőlőjét májusban dr. *Aschbrandt-féle rézkénporral* legalább egyszer beporozni, ugy, ha fel is lép másutt a lisztharmatjárvány, *nála kárt nem lehet.* Amellett a rézkénporral a szőlő egy másik igen elterjedt, de sokak által még ma is félreismert betegség az *auftrakium* ellen is *meccsüljük a szőlőt*, már pedig ez a kártétel is rendszerint 5 és több százalékát viszi el a termésnek. Aki tehát mint a két betegség ellen egyszerre és *biztosan akar védekezni*, az legalább egyszer okvetlenül porozza be tökélet rézkénporral és tartson ezen kitűnő anyagból egy keveset készletben, hogy járvány esetén a por keznel legyen. A rézkénporozott szőlő kinyése mindig szebb, a *fürtök is vessez ére mindíg gyorsabb* mint azoké, amelyeket ezen porral nem kezelték.

Késelő sógor. Mihályi István és Magyar István urhidaei lakosok, akik sógorai egymásnak régebb idő óta haragos viszonyban élnek egymással, amit közöttük egy per idézett elő. A napokban az esti órákban az utcán találkozott össze a két atyafi. Mihályi István minden előzetes szót váltás nélkül rátamad Magyar Istvánra, azt felökte, csizmasarkával megrugdoszta, majd pedig kését előrántotta. több helyen megsejtarta. Magyar István, aki súlyosabb sérüléseket szenvedett, bántalmazója ellen feljelentést tett a helybeli kir. ügyészségnél.

Meglopott cselédek. Érsek István, Sági György és Turmics György Hosszuhely pusztai lakos cselédek kellemetlen meglepetésre ébredtek a napokban. Éjjnek idején ismeretlen tettesek felfeszítették közös élekmárjukat és abból nagyobb mennyiségű ruhaneműt, zsirt, lisztet, füstöt, húst elloptak. A meglopott cselédek kára körülbelül 300 korona. A nyomozás megindult, de a tetteseket ezideig nem sikerült kézrekeríteni. A gyuan kőbor cigányokra irányul.

Tűzek a vidéken. Viszdelmes tűz ütött ki Polgárdin Gál István udvarán. A tűz az udvaron felhalmozott mohar takarmányu kigyuladása által keletkezett és a szél miatt szétröppendő szórak által még két kazal szalma, egy cséplőgép és a szomszédos Imre Ferenc házában le is dűsznőöl is tűzert fogott és leégett. A kár megaladja a 400 koronát. A tűz valószínűleg gyázatlanlanságból keletkezett.

Bödő Pál seregélyesi gazdaember udvarán ismeretlen okból kigyuladt az ottlévő két szertár-kazal. A kár körülbelül 140 koronára rug. A tűz keletkezésének okát a csendőrség nyomozza.

Szőkevényi diákok. Steiner József és Léval Emil szentmártonszalkai 15 éves diákok felvétel, hogy ez az iskolaév eredményében nem a legjobban fog rájuk nézve kiütni, meglopták szüleiket és Székesfehérvárra jöttek, hogy innen azután tovább folytassák utjokat, miután egyenesen Amerikába szándékoztak. Azonban egy

távirat véget vetett a tervnek. Ugyanis távirat érkezett rendőrségünkhöz, hogy a szökevény diákokat tartóztassa le. Ez meg is történt épen akkor, amidőn a két fiú a Nagykánizsa felé induló vonatba akart beszállni. Steiner Józsefnél megmozdítása alkalmával 100 koronát, Lévai Emilnél pedig egy forgópisztolyt találtak. A szökevény diákokat hazaszupplálják szüleikhez.

— **Elfogott kerékpár tolvaj.** Megirtuk annak idején, hogy Tóth Mihály az István fürdőkernek tulajdonosától Weisz Lajos a Magyar Király szálloda mindenese egy kerékpárt kért kölcsön, amelyet azonban többé vissza nem adott tulajdonosának, hanem Acsán eladta Boross Kálmán kovácsmesternek. Weisz a tett elkövetése után megszökött, de tegnap valószínűleg azért, mert pénze fogytán volt, visszajött Székesfehérvárra. Veszére cselekedet, mert a rendőrség letartóztatta. Kihalgatása után átkisérték a kir. ügyészség fogházába.

A kir. javító intézet kertészetében róza csokor, zöld borsó, zöldhagyma kapható.

A székesfehérvári Kereskedelmi Bank Székesfehérvár

saját házában, külföldi minta szerint

pánccszobát (tresort)

építtetett, a mely tűz- és betörésmentes és a legnagyobb gondal ösztöztetik. Ezen pánccszobában értékpapírok, okmányok s értéktárgyak megőrzésére alkalmas vertvasból készült több, egyenként elzárható pénztári rekesz van elhelyezve, melyek mint

magánpénztárak

a legméltányosabb feltételek mellett a t. közönség rendelkezésére állanak.

Esetleg megkiváncsolt felvilágosításul szívesen szolgál

az Igazgatóság.

A koedukáció.

(*) A feministikák a magyar társadalomnak, vagy mondjuk: kultúrájának valóságos enfant terrible-je. A materializmus ágyában született, a vallást, erkölcsöt lábbal taposó kenyérléte fonyadt emelőin táplálkozik. S jellemző sajtósága, hogy bármily idétlen legyen is még a kicsike, már is hallatja szavát, idétlenül kiabál, sikoltoz, akár egy rossz nevelésű poronty. S a nagyoknál észre kell venniük, akár akarják, akár nem. Előkelő állású dajkái kiviszik a nagyvilág elé; mutogatják, dicsekesznek vele s a kis lármás tényleg magára vonja a publikum figyelmét.

Legutóbbi szereplése Budapesten történt, amikor is a koedukáció, a középiskolákat járó fiúk és leányok együttes tanításának követelésével ragadta el bámuloit s botránkoltatta meg a komoly embereket.

Az igazat megvallva, nem nagy súlyt tulajdonítunk az egész törekvésnek. Magyarországon soha, vagy legalább is beláthatatlan ideig nem fogják együtt nevelni a kétneműbeli ifjúságot a középiskolákban, dacára minden szabaddomtörvényes törekvésnek.

A magyarországi középiskolák tanári kara az iskolába járó ifjúság erkölcsi nevelése közben oly nehézségekkel kénytelen megküzdenni, a legveszedelmesebb éveit élő ifjúság erkölcsi fellegását illetőleg oly szomorú tapasztalatokat szerez, melyek eleve utját állják a „korszakalkotó” újításnak. Míg a tanuló ifjúság soraiban akadnak (s nem is elvétve) az erkölcsi zuhlóság olyan diszpeldányai, kiktől a tanárok kénytelenek elszedni

nemcsak a lángoló érzelmekről beszélő szerelmeslevél-fogalmazványokat, de sokszor pornografikus iratokat és illetlenül illelencebb képeket és képeslevezőlapokat is, addig hiába stréberkednek, hiába adják a felvilágosodott az Erődi Bélák, Andreaánszky Olgák és társaik. Addig majd csak eltanítgatjuk a mi régi módszerünk szerint úgy, mint eddig tanítottuk, a fiukat is külön, meg a lányokat is külön: amazokat jóságos szigorral és őszinte nyíltsággal, ezeket sok gyengéssel és idealizmussal, valamennyit pedig odaadó, gondos szeretettel.

Azt hisszük így jobb lesz. Leányainkat nem tesszük ki a fiúk éretlen érzelmei céltáblájának, a fiukban megőrizzük azt az ideális megbecsülést, azt a gyengéd tisztelőt a női ifjúság iránt, mely csakis a természet-állította határok szigorú fenntartásával maradhat fenn sértetlenül.

Ne vonjunk analógiát a családi és iskolai nevelés között. Ott a zöldség szent kőlelékei révén maga a természet állja útját olyan érzelmei felébredésének, melyek az iskolában nemcsak a legszebb erény virágait fonyasztanak el időnap elott, de a tanulással nélkülözhetlen összpontosított figyelmet és szorgalmat is gyökerében támadnak meg.

A koedukáció elvének meghíbbant eszű, vagy feltámasztó támogató nagyon szeretnek Amerikára hivatkozni. Az óvat esepett sem airtalja, hogy keptelen nezetek állg pár hetes amerikai gyorsvonati utazás és bankettezés közben szerzett csaknem teljesen értéktelen tapasztalatokra támaszkodnak. Jól jegyezte meg valaki épen a napokban egyik budapesti napilapunk hasábjain, hogy gróf Szechenyi István a „legnagyobb magyar” tizenhatszor volt (Kemény Zsigmond szerint) Amerikában, de távolról sem hivatkozott akkora buszkeséggel és oly sűrűn tengerentúli tapasztalataira, mint Erődi Béla igazgató úr cselekszi, kinek rovidtartamu kirándulása alatt bizonyára nem volt alkalma meggyőződnie arról, hogy már Amerika is kezd kiabrandulni a maga koedukációjából, mely messziségükből kivetkőzött tudós hölgyem és felszeg férjiam kívül egyebet sem produkál.

Be evezésül ajánlunk itt egy pedagógiai szaklap következő sorát. Hogy tolla vetette oket papírra, azt hisszük elég autentikus helyről jönnék:

En, mint leány kimondom bátran — ezen a fokon (a középiskolában, Szerk.) egyáltalában *illegitim* a közös tanítást. Mi sokkal gyorsabban fejlődünk testileg, lelkileg, mint a fiúk. Ez az aránytalanság különösen a 12 éves koron túl, sok visszasságnak lehet a szülőboka. A fiúk nagy része nem volna képes versenyt tartani a leányok tanulásával. Tudvalevo dolog, hogy ebben a korban a leányok sokkal fogékonyabbak a szellemi munkásság iránt, mint a fiúk.

De ettől eltekintve a leányok *nemcsak* nem tartom egyformának a fiúk nevelését. Tudom, hogy ma lekesinylik az ilyen felfogást. De lesz idő, mikor *visszaszárítjuk* e felfogást. Érzem, hogy mint kenyérkereső leánynak mennyit kell az élet durvaságaival megküzdennem. A leánynak harminchat éves koráig nevelést, a némes és uszta kedélyt a szívszagozt, a szerénységet és a férfi megbecsülését nem volna szabad *újításból, illetésről és kértől módon* letörölni. A fejlődő leány olyan, mint a szerény hólya: önkénytelenül visszahúzódik a családi szentélybe és csak ott érzi magát jól. *Mihéltl* *kiméletlen kezekkel* a *kamaszkorú fiúk közé* *taszítjuk* a *középiskolába*, *attól tartok*, hogy *lassanként eltűnik* a *leányarcról* az a *harmat*, amely a férfiakat némes versenyre ösztönzi az élet nehéz küzdelmében.

Ehhez nincs hozzatenni valónk . . .

Anyakönyvi statisztika

1906. május hó 26-tól június hó 2-ig.

I. Születés.

Született: 6 törvényes fiú, 10 leány; törvénytelen fiú: 1, leány: 0; halva született törvényes fiú: 1, leány: 0 törvénytelen fiú: 0, leány: 0. Összesen: 12.

II. Halálozás.

Elhalt: 8 fiú, 8 nő. Ezekből 7 éven aluli; törvényes fiú: 2, leány: 1; törvénytelen fiú: 0, leány: 0; 7 éven felüli fiú: 6, nő: 7. — Összesen: 14.

E szerint a születés a halálozást 4-el mulja felül.

Elhaltak: Machniczki Gyuláné Lieber Heimna, r. k. 48 éves mav. palya-utvar. — Nagy József r. k. kisbirtokos 54 éves Malom-u. 33. sz. — Németh Istvánné Czör Jozefa r. k. 40 éves Szt. Gy. kórház. — özv. Szabó Mihályné, Kis Julianna r. k. kisbirtokos, 66 éves Csapó-u. 6 sz. — Tóke Imre r. k. 8 hónapos Sarló-u. 6 sz. — Hegedus János, r. k. 5 éves Könyök-u. 11 sz. — özv. Boba Jozsefne, Csávozszy Viktória r. k. 27 éves Szt. Gy. kórház. — Németh Jozsef r. k. kocsis 26 éves Szt. Gy. kórház. — özv. Mikó Ferencné, Vimezi Anna r. k. 90 éves Öreg-u. 28 sz. — Pinter Jozsef r. k. 56 éves Kecskeméti-u. 2 sz. — Szép Jozsef r. k. foglázórmester 67 éves Gaztelep-u. 14 sz. — özv. Jakab Istvánné Budás Erzsébet r. k. 56 éves Szt. Gy. kórház. — Berényi István, napsz. 52 éves ev. ref. Szt. Gy. kórház. — Pap Mari r. k. 16 hónapos, Zámoly-u. 56 sz. — Vujecs Andrási J. Kath. utbanas kórház, 23 éves Újaparkhoz. — Ifj. Bendi István r. k. reptelatos 23 éves Kgyo-u. 4 sz. — Pajot Jozsefne, Potos Margit, r. k. 33 éves Sarló-u. 33 sz.

Kihirdetés.

Leák István Geza, pinter és Mekkler Mari, Sz. fehérvári — László János lakatos és Rajor Mariett Sz. fehérvári. — Rozner Gyula komvességel és Deák Katalin Sz. fehérvári — Boda János orvosi ezimela és Ducecsen Julianna Erzsébet Sz. fehérvári — Benat Jozsef orvosi bentes és Mezei Maria Sz. fehérvári. — Kivancs Ferenc és kisbuszatórmester, Usmoyitz és Takács Katalin Sz. fehérvári. — Kis István, 3-4-11 napsz. Leicsos Anna Sz. fehérvári. — Orszáts Ferenc, kelmefestő segéd és Kópak Maria Sz. fehérvári.

Nyilttér.)*

HITELLEVELEKET

minden külföldi városra, gyógy- és üdülőhelyre legelőnyösebb feltételek mellett kiállít a

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Budapest.

Az intézet a banküzletet és vagyonkezelést illető minden felvilágosítást készséggel nyújt.

(*E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk)

LILJOMKERT

a legszebb kerthelyiség Székesfehérvárott, Bátya-u. 3.

Bejárat a csatornapartról is.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy kertemben Pünkösdi első napján a déli vasut teljesen újja szervezett, jóhírnévnek örvendő 32 tagból álló zenekara játszik, ünnep másnapján pedig cigányzene, nemkülömben minden héten háromszor, esztörtökön, szombatban és vasárnap és közbeeső ünnepeken szintén zene fog játszani.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri

Tóth Mihály
vendéglős.

VASUTI MENETREND.

Ervényes 1906. május hó 1-től.

Budapest	Székesfehérvár	Nagykanizsa
indul	érkezik	indul
Gy. v. 7:40 este	8:58 este	8:59 este
Gy. v. 8:00 regg.	9:17 d. e.	9:20 d. e.
Sz. v. 6:50 regg.	9:00 d. e.	9:31 d. e.
Sz. v. 10:00 este	11:58 éjjel	12:08 éjjel
Sz. v. 1:55 d. u.	3:53 d. u.	4:13 d. u.
Sz. v. 5:25 d. u.	6:45 d. u.	6:50 d. u.
		10:35 este*)
Sz. v. 5:50 regg.	7:17 regg.	7:22 regg.
Sz. v. 11:25 d. e.	1:24 d. u.	1:40 d. u.
Sz. v. 5:45 este	7:40 este**)	8:40 este
Sz. v. 4:15	6:05*)	

Nagykanizsa	Székesfehérvár	Budapest
indul	érkezik	indul
Gy. v. 5:17 regg.	8:20 d. e.	8:35 d. e.
Gy. v. 4:56 d. u.	7:54 este	8:04 este
Sz. v. 2:10 d. u.	6:09 d. u.	6:19 este
Sz. v. 12:40 éjjel	4:25 éjjel	4:32 éjjel
Sz. v. 9:30 d. e.	2:10 d. u.	2:53 d. u.
Sz. v. 4:18 éjjel	7:46 regg.	7:56 regg.
		8:30 d. e.
B.-sz.-gyöngy		11:30 éjjel**)
Sz. v. 6:45 este	9:45 este	9:25 regg.
		8:30 d. e.
		11:30 este

* Janus 20-tól szeptember 10-ig
 **) Julius 1-től augusztus 31-ig vasár- és ünnepnapokon.
 ***) Julius 1-től szeptember 14-ig
 ****) Julius 1-től augusztus 31-ig naponta.

Komárom	Székesfehérvár	Komárom
indul	érkezik	indul
Sz. v. 3:35 éjjel	6:15 regg.	6:26 regg.
Sz. v. 12:16 d. u.	2:48 d. u.	11:20 d. u.
Sz. v. 5:25 d. u.	7:57 este	9:10 este

Székesfehérvár	Jutas	Kis-Czell
indul	érkezik	indul
Sz. v. 9:27 d. e.	10:30 este	10:46 d. e.
Sz. v. 2:14 d. u.	3:27 d. u.	3:35 d. u.
Sz. v. 9:04 este	10:22 éjjel	
V. v. 4:30 éjjel	7:51 reggel	

Kis-Czell	Jutas	Székesfehérvár
indul	érkezik	indul
Sz. v. 2:20 d. e.	4:48 d. u.	4:53 d. u.
Sz. v. 4:48 regg.	7:06 regg.	7:11 regg.
		4:52 reggel
		6:10 reggel
		9:42 este*)

* Janus 9-től szeptember 9-ig ünnep és vasárnap.

Székesfehérvár	Adony-Szabolcs	Paks
indul	indul	érkezik
Sz. v. 9:10 regg.	11:05 d. e.	3:03 d. u.
Sz. v. 4:06 d. u.	6:03 d. u.	9:31 este

Paks	Adony-Szabolcs	Székesfehérvár
indul	indul	érkezik
Sz. v. 2:00 éjjel	8:23 reggel	7:39 reggel
Sz. v. 1:19 d. u.	6:11 d. u.	7:30 este

Alba	Bieske	Alba
indul	érkezik	indul
Sz. v. 9:05 d. e.	11:29 d. u.	5:51 reggel
Sz. v. 3:03 d. u.	5:38 d. u.	6:24 este

Alba	Sárbogárd	Alba
indul	érkezik	indul
Sz. v. 9:23 regg.	10:57 d. e.	6:16 reggel
Sz. v. 2:58 d. u.	4:30 d. u.	12:21 d. u.
		8:04 reggel
		2:00 d. u.

Uszoda-megnyitás!

Az

„Árpád-fürdő“

szabad uszodája május hó 20-án reggel megnyitott. Az uszoda vizének hőfokát mindenkor a levegő hőfokához alkalmazzuk. Bejárat a Kossuth-utcaáról és a csatorna-partról.

Fürdés ideje:

FÉRFIAKNAK reggel 6 órától 8 óráig és déli 12 „ este 7 óráig.
 NŐKNEK délelőtt 8 „ fél 12 óráig.

Jegyek ára:

Felnőtteknek saját ruha és lepedő használatlalt	30 fill.
uszuóruha és lepedővel	50 „
Tanulójegy közös vetkőzőben d. u. 3 órától 5 óráig saját ruha használatlalt uszuóruha és lepedővel	20 „
uszuóruha és lepedővel	35 „
Idényjegy saját ruha használatlalt	16.— kor.
ruha és lepedővel	24.— „

Uszás tanulás:

Beiratási díj	2.— kor.
azonfelül minden leckéért az uszómesternek	—30 fill.
Ruhaöbrzési díj egész idényre	2.— kor.

A VIZGYÓGYINTÉZET MEGNYITOTT.

Részletes ismertetése a fürdő pénztáránál kapható.

Az Árpád-fürdő t. t. igazgatósága.

KOCSIFÉNYEZŐ és NYERGES

üzletemet a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom.

Raktárt tartok mindennemű ruganyos hintókból és különböző üzleti kocsikból. Javításokat a leggyorsabban és jutányos árban készítek.

Hirtling Pál kocsigyártó,

Székesfehérvár, Tolnai-utca 16.

A szülő

OIDIUM

betegsége ellen

az évek óta kipróbált legjobb szer a

DR. ASCHENBRANDT-féle

Rézkénpor.

Ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban á kilogramm 48 fillér: 10 és 5 kilogrammos zsákokban 52 fillér, valamint 2 kilogrammos dobozokban á kilogrammonként 53 fillér.

Használata olcsóbb mint a kénporé, mert kevesebb kell belőle; biztosabb mert a lombhoz tapad, a szél le nem fújja.

A szülő érését sietteti, a termés minőségét javítja!!

A rézkénpor egyttal a peronospora ellen is mentesíti a szőlőt, s így rézkénporozás után az első esetleg harmadik permétezés elmaradhat. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás!

Számos magyar gazga bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető:

Karl József és fia Székesfehérvár.

Szigethy Testvérek Székesfehérvár.

Csak SICULIA névvel ellátott üvegek valódiak.

A Málnási „SICULIA“ forrásvíz

a sós savanyúvizek királya.

Sziklarétegen átfurt artézi forrás.

A gyomorégést rögtön megszünteti. Páratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gerje, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ellen Komáromi, Kétyi, Tauszák, Riegler tanár urak szakvéleményei

a málnási „SICULIA“-forrást

a kontinens legdusabb természetes alkális, sós savanyúvizének minősítik.

Magyarországi főraktár:

BRAZAY KALMAN BUDAPEST, József-körút 37.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeria és fűszerkereskedésben.

3358. 30—13.

Legolcsóbb rendszer!!!

Schumacher Rudolf Fiai

első hengergőzmalom és gazdasági gépgyár

Obecsn, „Bács-megye“

Ajánlják saját láncos rendszerű

magánjáró öntvényeiket

nyersen, és megmunkálva készen a lehető legolcsóbb áron.

Elvállalnak minden gyártmányú gőzgepet megánjáróvá való átalakításra jótállás mellett.

A megmunkált, készen szállított magánjáró részek felszerelése a legrövidebb idő alatt minden nagyobb berendezés nélkül bárki által eszközölhető. Utasítás a felszereléshez, méretek szükséges felvilágosítást készségesen megadják.

Ugyanott több 4—6 magánjáró garituro eladó használt, de kiténő állapotban és vesznek 15 évnél nem idősebb elsőrendű gyártmányú gőzkazánokat.

Legkönnyebb áttétel!!!

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

00000318